

Aktuální stav a potenciál novely v kontextu snižování nerovností

Václav Korbek

Leden 2025

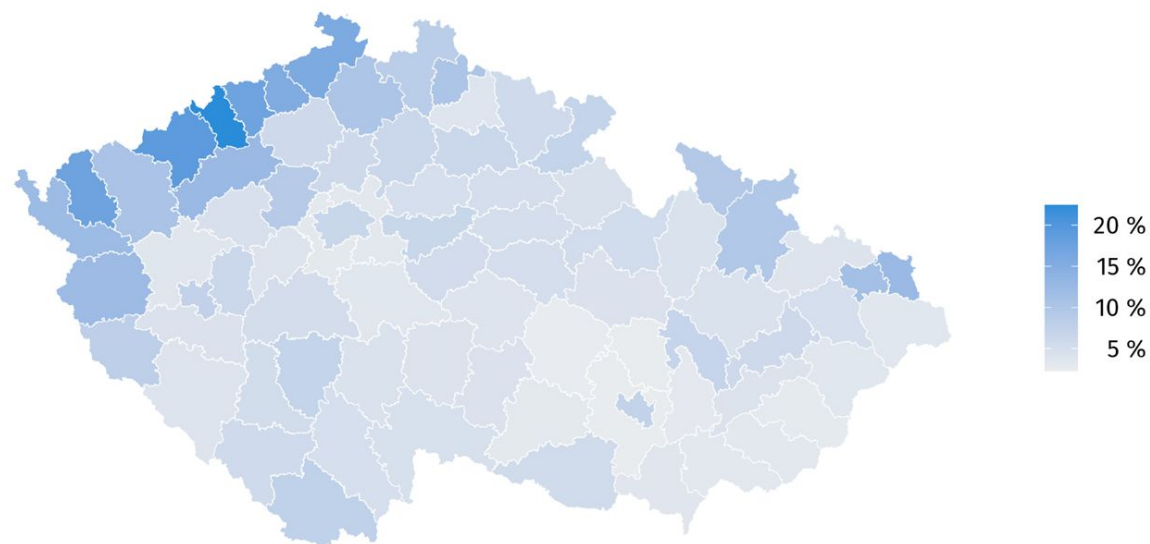
PAQ
research

ČR má vysokou míru vzdělávací neúspěšnosti

Přes 3 % českých dětí nedokončí základní školu, dalších 7 % střední

- * To často souvisí se sociálními podmínkami.
- * **V ČR je přibližně 100 tisíc znevýhodněných žáků.**
- * Financování ale nedostatečně zohledňuje jejich potřeby.

Podíl sociálně znevýhodněných žáků (MŠ a ZŠ)

Podpora pro znevýhodněné děti funguje

Ukazují to výzkumy i praxe ze zahraničí

- * Podobný systém funguje v řadě evropských zemí (Irsko, Anglie, Vlámsko, Nizozemsko, Francie)
- * Výzkum ukazuje, že cílené financování znevýhodněných žáků a škol zvyšuje jejich výsledky (Handel a Hanushek 2023, Biasi 2021)
- * Pomáhají:
 - * **Podpůrné pozice ve školách** (Carrell a Carrell 2006, Kraf a kol. 2023, Mulhern 2023)
 - * **Nadtarifní složky platu** (Lavy 2019, Biasi 2021, Morgan a kol. 2023)
 - * **Individuální podpora** (Guryan a kol. 2021, Nickow a kol. 2024, PROP) a **snižování finančních bariér** (ISER 2024, Jackson a Mackevicius 2021)

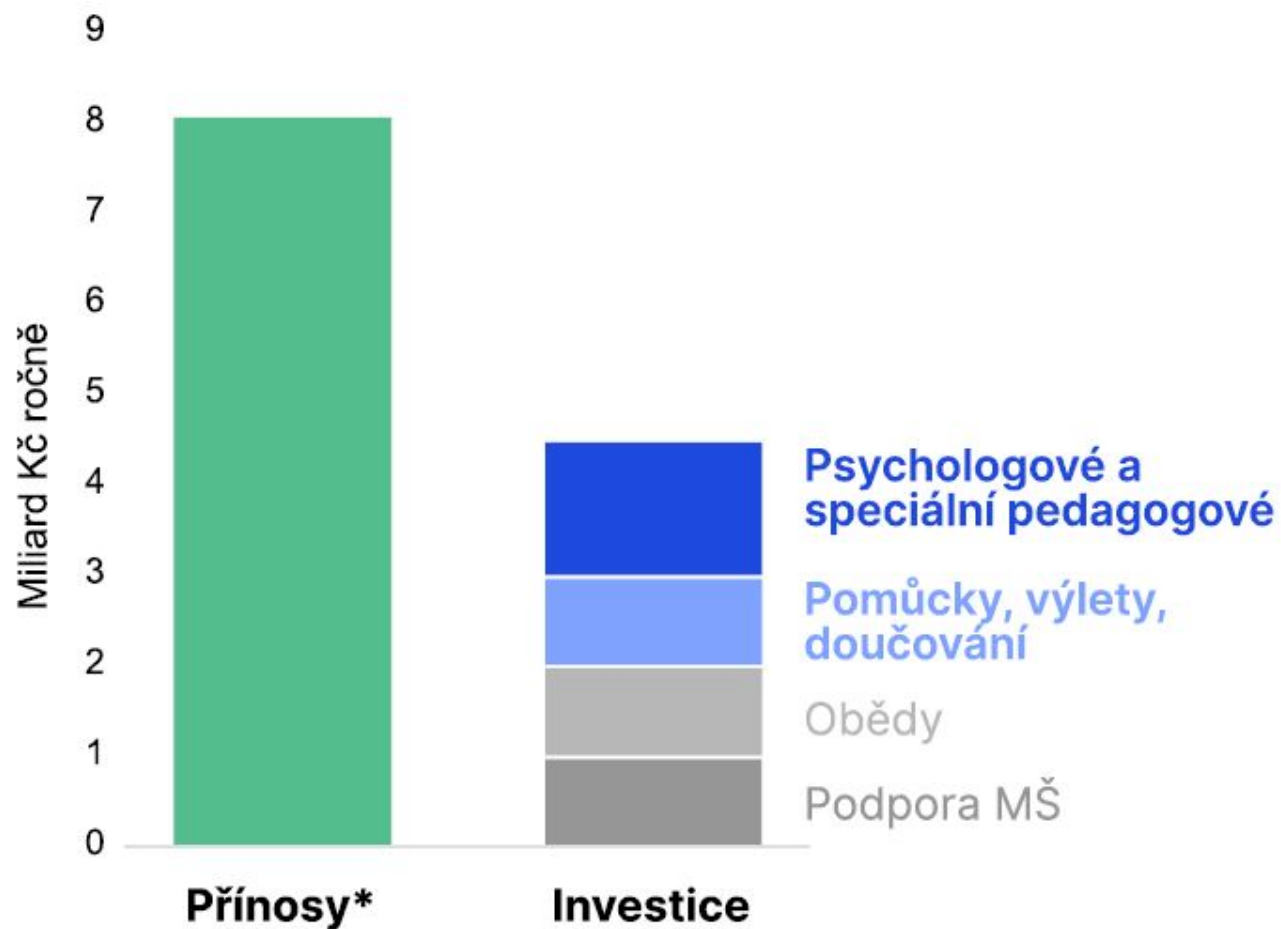
Návrh indexového financování

ČŠI a PAQ Research

- * Pomoc 100 tisícům žáků
- * Co by se z peněz mělo financovat?
 1. **Podpůrné pozice**
 2. **Odměny pro pedagogické pracovníky**
 3. **Cílená podpora a snížení finančních bariér (ONIV)**
- * Motivace k desegregaci
- * Kolik by bylo ideálně potřeba – **1,2 mld. Kč ročně** (0,6 % výdajů na regionální školství)

Investice do vzdělání, která se vyplatí

Indexové financování je označeno modrou barvou

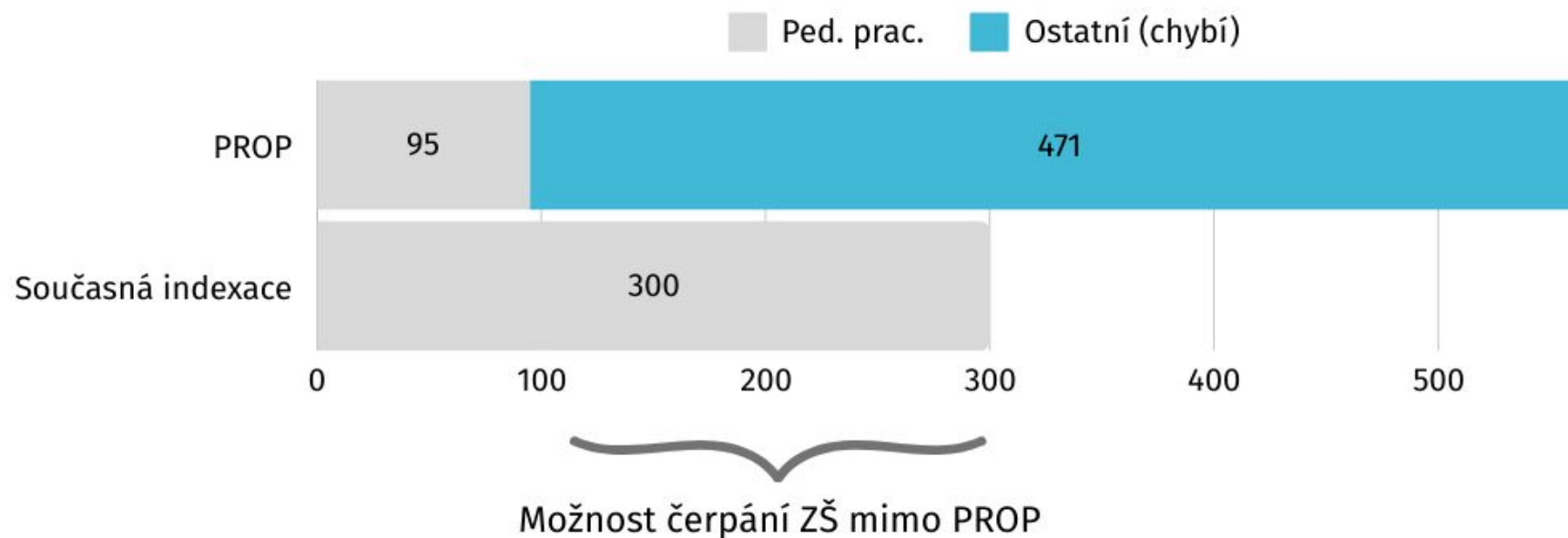
* Krajčová a kol., 2019

Co v diskutované verzi indexového financování **chybí**

1. Cílená podpora znevýhodněných žáků (převedení ONIV na zřizovatele)
2. Sociální pedagog
3. 4x nižší finance než ideální výše (300 mil. Kč místo 1,2 mld. Kč)

Znevýhodněné školy přijdou o 470 milionů ročně

Plánovaná výše podpory PROP vs současná verze indexace (mil. Kč)

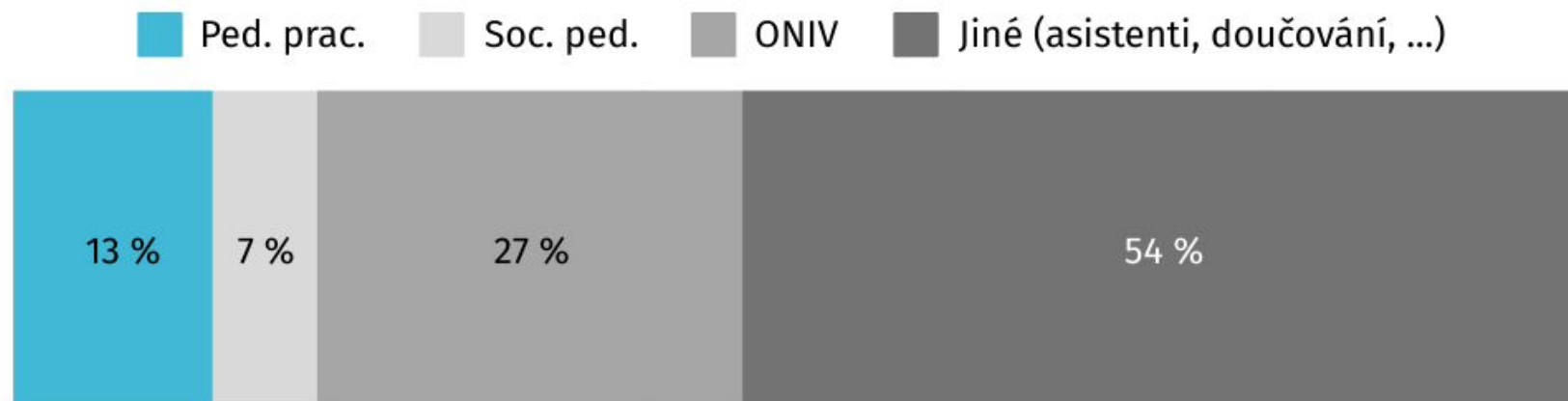

Poznámka: na základě plánovaného čerpání z 3 kol výzvy, běžné školy (n=309)

Plánovaná verze nahradí jen 13 % podpory z NPO

300 milionů na indexaci není možné plně využít k financování potřeb škol

Podíl plánovaného čerpání z projektu PROP podle typu výdaje

Poznámka: na základě plánovaného čerpání z 1. a 2. kola výzvy, běžné školy (n=316)

60 tisíc znevýhodněných žáků zůstane bez podpory

Pokud se do indexace nezavede mechanismus přímé podpory

- * Až 60 % sociálně znevýhodněných žáků může navštěvovat školy, které nemají výrazné zastoupení SZ žáku. **Bez mechanismu přímé podpory budou tyto žáci téměř úplně bez podpory.**
- * Finance na pedagogické pracovníky navíc budou moct čerpat jenom základní škol. **30-tisíc sociálně znevýhodněných žáků v mateřských a středních školách zůstane zcela bez podpory.**

Kontakt

Václav Korbek

vaclav.korbek@paqresearch.cz

[/paqresearch.cz](https://paqresearch.cz)

PAQ
research